

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 1. september 2009
Kontor: Civil- og Politiafdelingen
Sagsnr.: 2009-150-1243
Dok.: JEE42058

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 982 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 2. juli 2009. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Brian Mikkelsen

/

Barbara Bertelsen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 982 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Ministeren bedes kommentere artiklen "170 slipper for tiltale" fra Berlingske Tidende den 24. juni 2009 og i forlængelse heraf redegøre for baggrunden for, at sagerne droppes, herunder om det er ressourcemangel, der er baggrunden samt hvorledes det hænger sammen med regeringens nultolerancepolitik, og om ministeren agter at tage initiativer, der sikrer, at de unge i fremtiden retsforfølges i forbindelse med uroligheder.”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet følgende udtalelse fra Rigsadvokaten, hvortil jeg kan henholde mig:

”Til brug for besvarelse af spørgsmålet har jeg indhentet en udtalelse fra Københavns Politi og Statsadvokaten for København og Bornholm.

Københavns Politi har udtalt følgende:

”Den 16. december 2006 kl. 16.51 blev der anholdt en større gruppe personer på hjørnet af Jagtvej/Kronborggade, som blev sigtet for overtrædelse af straffelovens § 134a. Den følgende dag var det hensigten at fremstille alle anholdte i grundlovsforhør med krav om varetægtsfængsling. Der var til dette formål oprettet 5 afdelinger i Københavns Byret. Efter fremstilling af de første 5 personer afsagde de 5 afdelinger samme kendelse om løsladelse begrundet i manglende mistankegrundlag. Herefter løslod anklagemyndigheden de øvrige.

På baggrund af yderligere efterforskning genanholdt politiet den 7. februar 2007 3 personer, som blev fremstillet i grundlovsforhør den følgende dag, hvor de 2 blev varetægtsfængslet og den ene løsladt.

Set i lyset af den usikkerhed, der ved disse kendelser var skabt om muligheden for at bevise, at de anholdte havde tilsluttet sig gruppen af uromagere, jf. U.1996.639H, blev det besluttet indledningsvis at iværksætte en prøvesag mod 4 personer, der var udvalgt som repræsentative for den store gruppe anholdte. Tiltalen blev rejst primo marts 2007, og der faldt dom den 7. september 2007. Der skete

domfældelse af alle 4, dog med dissens for frifindelse for 2 personer, hvis situation mindede mest om de øvrige ikke-tiltaltes.

Dommen blev anket til Østre Landsret, hvor sagen først – af årsager der ikke foreligger oplyst – blev afgjort den 5. november 2008 med domfældelse af alle 4 med straf af fængsel i 40 dage.

På den baggrund blev der ved anklageskrifter af 14. december 2008 rejst tiltale mod i alt 177 personer, heraf ca. halvdelen udlændinge, hvis forhold efter anklagemyndighedens opfattelse var identiske med de domfældtes i prøvesagen. Der blev rejst tiltale ved individuelle anklageskrifter, og således at disse ved fremsendelsen til retten blev lagt sammen i bunker af 10. Det blev overfor retten anført, at tidsforbruget for en sådan bunke på 10 sager måtte forventes at være ikke under 4-4½ dage under den usikre forudsætning, at forsvarerne ville give samtykke til, at vidneforklaringerne fra prøvesagen kunne dokumenteres, således at der alene blev stillet supplerende spørgsmål til vidnerne. Det samlede tidsforbrug i retten ville således være mindst 70 dage. Der blev samtidig anmodet om et berammelsesmøde, som Københavns Byret desværre først fik fastsat til den 22. juni 2009, altså ca. ½ år efter sagens fremsendelse til retten.

Københavns Byret traf bestemmelse om, at sagerne skulle køre som enkeltsager for den samme domsmandsret, og således at der i et vist omfang var fælles bevisførelse. Denne fremgangsmåde var nok tidsbesparende i forhold til det ovennævnte, men ville kræve, at alle de tiltalte blev afhørt, inden der blev afsagt dom i samtlige sager på samme tid. I modsat fald ville domsmandsretten være inhabil i de øvrige sager, jf. retsplejelovens § 61.

Der var i alt beskikket 11 forsvarere i sagen, hvoraf flere havde meget fyldte kalendere. Halvdelen af de tiltalte var udlændinge, som skulle findes og have forkyndt stævning i deres hjemlande. Når det samtidig blev taget i betragtning, at Københavns Byret har meget lange berammelsestider, vurderede politiadvokaten, at sagerne i bedste fald først kunne afsluttes med dom i 1. instans langt ind i 2010, altså næsten 4 år efter at forholdene var begået.

På denne baggrund skønnede politiadvokaten i Advokaturen for organiseret Kriminalitet, der på dette tidspunkt behandlede sagerne, at de burde sluttes af procesøkonomiske grunde i medfør af retsplejelovens § 722, stk. 1, nr. 5. Denne beslutning blev forelagt chefanklageren, som tiltrådte den.

Efter bestemmelsen i retsplejelovens § 722, stk. 1, nr. 5, kan tiltale frafalde, når sagens gennemførelse vil medføre vanskeligheder, omkostninger eller behandlingstider, som ikke står i rimeligt forhold til sagens betydning og den straf, som i givet fald kan forventes idømt. Kompetencen til at træffe en sådan beslutning ligger hos politidirektøren, jf. retsplejelovens § 722, stk. 3, dog således at sagen i visse tilfælde, herunder når der er spørgsmål om ubetinget fængsel, skal forelægges statsadvokaten.

Politiadvokaten fandt det åbenlyst, at sagerne i det højeste ville blive afgjort med en betinget dom set i lyset af det forventede meget langstrakte tidsforløb, som de tiltalte var uden skyld i, og til strafudmålingen på 40 dages fængsel. Der findes så vidt vides ingen eksempler på, at en strafudmåling på 40 dages fængsel gøres ubetinget – ikke engang i voldssager – efter et tidsforløb på 3-4 år, som tiltalte er uden skyld i, og hvor der stort set hele perioden ikke har været aktivitet i sagen. Der henvises også i den forbindelse til Den europæiske Menneskerettighedskonventions art. 6. Hertil kom, som nævnt ovenfor, at gennemførelsen af sagerne ville indebære et meget betydeligt ressourceforbrug.

I retsmødet den 22. juni 2009 redegjorde politiadvokaten over for retten og alle 11 forsvarere for ovennævnte overvejelser og udbad sig forsvarernes synspunkter til et tiltalefrafald efter retsplejelovens § 722, stk. 1, nr. 5. De erklærede sig alle indforstået med en sådan afgørelse. Politiadvokaten meddelte herefter tiltalefrafald.”

Jeg kan om prøvesagens behandling oplyse, at Statsadvokaten for København og Bornholm den 22. november 2007 anmodede Østre Landsret om at beramme ankesagen og i den forbindelse henviste til de verserende sager hos Københavns Politi, som afventede udfaldet af prøvesagen.

Prøvesagen blev herefter berammet til hovedforhandling i Østre Landsret over 3 dage i maj 2008.

Kort tid før hovedforhandlingen anmodede den ene af forsvarerne imidlertid om fornyet afhøring af hovedparten af vidnerne, således at der – mod forventning – ikke kunne tages udgangspunkt i de foreliggende retsbogsforklaringer fra disse vidner.

På den baggrund var det ikke længere muligt at gennemføre sagen på tre dage, hvorefter hovedforhandlingen i maj blev aflyst.

Herefter og i øvrigt på grund af omstændigheder, som anklagemyndigheden var uden indflydelse på, blev hovedforhandlingen først berammet i oktober og november 2008.

Statsadvokaten for København og Bornholm har udtalt følgende:

”Jeg finder ikke, at retsplejelovens § 722, stk. 1, nr. 5, kan finde anvendelse i de pågældende sager, idet der ikke foreligger en situation, hvor det forventede ressourceforbrug ikke står i rimeligt forhold til sagernes betydning og de straffe, som kan forventes idømt.

Jeg har derfor i brev af 14. august 2009 meddelt Københavns Politi, at jeg har besluttet at ændre afgørelserne, således at der rejses tiltale mod de pågældende. Jeg har samtidig meddelt Københavns Politi, at spørgsmålet om meddelelse af tiltalefrafald burde have været forelagt mig.”

Jeg kan henholde mig til statsadvokatens udtalelse, idet jeg kan tilføje, at de principielle spørgsmål om meddelelse af tiltalefrafald i sager af den foreliggende karakter har været drøftet med mig.”